Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Image not found or type unknow

Державний обліковий номер: 0823U102021

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 27-12-2023

Статус: Наказ про видачу диплома

Реквізити наказу МОН / наказу закладу: Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара, наказ №277-с від 15.03.2024р.

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Несправа Олександра Миколаївна
2. Oleksandra Nesprava

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-0471-054X

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 033

Назва наукової спеціальності: Філософія

Галузь / галузі знань: гуманітарні науки

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Філософія

Дата захисту: 22-02-2024

Спеціальність за освітою: Філологія, Релігієзнавство

Місце роботи здобувача:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): ДФ 08.051.058 ID 4168 Несправа О.М.

Повне найменування юридичної особи: Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара

Код за ЄДРПОУ: 02066747

Місцезнаходження: проспект Гагаріна, буд. 72, Дніпро, Дніпровський р-н., 49045, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара

Код за ЄДРПОУ: 02066747

Місцезнаходження: проспект Гагаріна, буд. 72, Дніпро, Дніпровський р-н., 49045, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 02

Тема дисертації:

1. Феномен оновлення людини в сотеріологічних вченнях Орігена і Данте: екзистенціально-теологічний та темпоральний виміри.

2. The Phenomenon of Human Renewal in the Soteriological Concepts of Origen and Dante: Existential-Theological and Temporal Dimensions

Реферат/анотація:

1. Актуальність дисертаційної роботи зумовлена тим, що для розуміння питань оновлення людини у сучасному нестабільному «перехідному» періоді корисно вивчити релігійно-філософські погляди тих особистостей, які діяли у подібні «перехідні» епохи, зокрема, Орігена Олександрійського і Данте Аліг'єрі, які залишаються малодослідженими постатями в українському науковому дискурсі. Мета дослідження – експлікувати феномен оновлення людини у сотеріологічних вченнях Орігена і Данте. Для досягнення мети були поставлені такі завдання: по-перше, визначити теоретико-методологічні основи і уточнити прийоми історико-філософського дослідження феномену оновлення людини; по-друге, з'ясувати релігійно-

філософські витоки сотеріологічних поглядів Орігена на проблематику оновлення людини; по-третє, експлікувати філософсько-теологічні засади формування мистецьких міркувань Данте щодо сотеріологічного розуміння феномену оновлення людини; по-четверте, розкрити онто-гносеологічні аспекти екзистенціально-теологічного та темпорального вимірів феномену оновлення людини у сотеріологічних вченнях Орігена і Данте; по-п'яте, дослідити етико-антропологічні аспекти екзистенціально-теологічного та темпорального вимірів феномену оновлення людини у сотеріологічних поглядах Орігена і Данте. Об'єктом дослідження є творча спадщина Орігена і Данте у історико-філософському контексті. Предметом – феномен оновлення людини у сотеріологічних вченнях Орігена і Данте. Методи дослідження. Феномен оновлення людини у вченнях Орігена і Данте експліковано за допомогою використання історико-компаративного, метафізичного, діалектичного, трансцендентального методів, а також прийомів філософської антропології та екзистенційної феноменології. Наукова новизна роботи полягає в тому, що вперше в українській науково-філософській думці проведено компаративне дослідження сотеріологічних вчень Орігена і Данте щодо феномену оновлення людини. Вперше: -проведено систематичний аналіз екзистенціально-теологічного і темпорального вимірів феномену оновлення людини у сотеріологічних вченнях Орігена і Данте через співставлення онто-гносеологічних аспектів та їх деталізацію у чотирьох вимірах: а) у онтологічно-метафізичному вимірі сутність оновлення у Орігена і Данте з'ясовано через сукупність образів і понять, що позначають стани і процеси (повернення до першоєдності і першообразу; обожнення і воскресіння; відновлення та очищення), що надають людині можливість «другого шансу» досягти блаженства через підкорення Божій волі (апокастазис і чистилище); б) у темпорально-топологічному вимірі описи оновлення у Орігена і Данте використовують схожі образи духовного піднесення та подорожі (за Орігеном – шлях аскета, «втеча» від світу; за Данте – шлях паломника, вихід із темряви «блукання у лісі» до світла блаженства). Водночас виявлено відмінність у підходах Орігена і Данте. Перший виокремлює два образи оновлення: лінеарний (вихід із Єгипту як біблійного символу рабства душі) і циклічний (апокастазис як повернення до абсолютної повноти буття). Другий синтезує лінеарно-циклічний образ оновлення (вихід із пекла навскрізь чистилища до раю через певні кола і концентричні тераси); в) у діалектично-містичному вимірі розуміння оновлення людини як у Орігена, так і у Данте пов'язано, по-перше, із таємничим поєднанням протилежностей («тверезе сп'яніння» у Орігена і шлях «між небом і землею» у Данте); по-друге, із посередництвом (у Орігена: християнські вчителя, пророки, ангели, Святе Письмо; у Данте: Вергілій і Беатриче). Для обох мислителів, ключовим посередником, який з'єднує протилежності Божественного і людського у процесі духовного оновлення людини є Ісус Христос. Оріген засвідчує, що Бог надає допомогу людині завдяки Божественному Логосу, тобто сприяє духовному піднесенню та оновленню людини через Христове втілення, благодать, настанови, євхаристію. Для Данте, Христос – Спаситель, що здійснює спокуту та дозволяє людині повернутися до Бога; г) у пізнавально-герменевтичному вимірі виявлено схожі риси у розумінні оновлення людини Орігеном і Данте. По-перше, у питанні співвідношення розумового пізнання і благодаті. Концепцію оновлення, за Орігеном, можна представити як процес духовної трансформації через виявлення присутності Христа-Логоса у Святому Письмі та ототожнення читача з Ним. Данте обмірковує шлях філософів до християнського блаженства через гармонію розуму і віри та поєднання власних зусиль із благодаттю. По-друге, у духовно-поетичній інтерпретації, яка у Орігена здійснюється через алегоричний метод тлумачення Святого Письма, а у Данте через поетичну уяву та особистий пророцький досвід потойбічного життя. По-третє, у досвіді молитви і споглядання. На думку Орігена екзегет має бути людиною молитви, а стану оновлення може досягти лише споглядально-молитовна людина. Данте наполягає на важливості комунікативного аспекту молитви. У «Чистилищі», де горді навчаються смиренню, саме молитва стає засобом оновлення душі.

2. The thesis is devoted to the explication of the phenomenon of human renewal in the soteriological teachings of Origen and Dante. The relevance of the thesis lies in the fact that in order to understand the issues of human renewal in the current unstable "transitional" period, it is useful to study the views and works of those personalities who acted in similar "transitional" epochs, in particular, Origen of Alexandria and Dante Alighieri, who remain little studied in the Ukrainian scientific discourse. The aim of the research is to explicate the phenomenon

of human renewal in the soteriological teachings of Origen and Dante. To achieve this aim, the following objectives were set: firstly, to define the theoretical and methodological foundations and clarify the methods of historical and philosophical research of the phenomenon of human renewal; secondly, to find out the religious and philosophical origins of Origen's views on the problem of human renewal; thirdly, to explicate the philosophical and theological foundations of the formation of Dante's artistic reflections on the phenomenon of human renewal; fourthly, to reveal the ontological and epistemological aspects of the problem of human renewal in the anthropology of Origen and Dante; fifthly, to study the ethical and anthropological aspects of the problem of human renewal in the views of Origen and Dante. The object of the study is the creative heritage of Origen and Dante in the historical and philosophical context. The subject is the phenomenon of human renewal in the teachings of Origen and Dante. Research methods. The essence of the phenomenon of human renewal in the teachings of Origen and Dante is explicated through the use of historical and comparative, metaphysical, dialectical, transcendental methods, as well as the techniques of philosophical anthropology and existential phenomenology. The scientific novelty of the work lies in the fact that for the first time in Ukrainian scientific and philosophical thought, a comparative study of the teachings of Origen and Dante on the phenomenon of human renewal was carried out. For the first time: - a systematic analysis and comparison of the ontological and epistemological aspects of the essence of human renewal in the doctrines of Origen and Dante in four dimensions is carried out and it is shown that: a) in the ontological and metaphysical dimension, the essence of renewal in Origen and Dante is clarified through a set of concepts (return to the original unity and original image; deification and resurrection; restoration and purification) that provide a person with a "second chance" to achieve bliss through submission to God's will (apocastasis and purgatory). b) in the temporal-topological dimension, renewal is presented as a spiritual ascent and journey (according to Origen, the path of the ascetic, "escape" from the world; according to Dante, the path of the pilgrim, the way out of the darkness of "wandering in the forest" to the light of bliss). The article reveals a difference in the approaches of Origen and Dante. The former distinguishes two images of renewal: linear (the exodus from Egypt as a biblical symbol of the slavery of the soul) and cyclic (apocastasis as a return to the absolute fullness of being). The second synthesises the linear and cyclic image of renewal (the exodus from hell through purgatory to paradise through certain circles and concentric terraces). c) in the dialectical and mystical dimension, human renewal is associated, firstly, with a mysterious combination of opposites ("sober intoxication" for Origen and the path "between heaven and earth" for Dante); secondly, with mediation (for Origen: Christian teachers, prophets, angels, Holy Scripture; for Dante: Virgil and Beatrice). Jesus Christ is the key mediator who connects the opposites of the divine and human in the process of human spiritual renewal. Origen emphasised that through Him (the Divine Logos), God helps man (promotes spiritual elevation and renewal through incarnation, grace, guidance, and the Eucharist). For Dante, Christ is the Saviour, who performs atonement and allows man to return to God. d) in the cognitive and hermeneutical dimension, similarities are found in Origen's and Dante's understanding of human renewal. First, in the question of the correlation between intellectual knowledge and grace. The concept of renewal according to Origen can be presented as a process of spiritual transformation through the discovery of the presence of Christ the Logos in the Holy Scriptures and the identification of the reader with Him.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- 1. Несправа, О. (2022). Герменевтичні мотиви у творчості Орігена. Науково-теоретичний альманах Грані, 25(3), 25-29. https://doi.org/10.15421/172232
- 2. Несправа, О. (2022). Данте Аліґ'єрі як медіатор між релігійно-філософською та церковною традиціями. Епістемологічні дослідження в філософії, соціальних і політичних науках, 5(2), 23-32. https://doi.org/10.15421/342217
- 3. Несправа, О.М. (2023). Присутність вічності в часі за теологією Орігена Олександрійського та Данте Аліґ'єрі. Епістемологічні дослідження в філософії, соціальних і політичних науках, 6(1), 49-54. https://doi.org/10.15421/342307
- 4. Несправа, О. (2023). Формування та сутність антропології Орігена Олександрійського. Філософія та політологія в контексті сучасної культури, 15(1), 38-42. https://doi.org/10.15421/352305
- 5. Nesprava, O. (2023). Spiritual Evolution as a direction for improving human development / Bondarchuk Y., Nesprava M., Nesprava O., Sikorska N., Ryhina O. Ad Alta: Journal of interdisciplinary research, 13(2), 40–43. https://www.magnanimitas.cz/ADALTA/130236/papers/A_07.pdf (WoS)

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впровадження не планується

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Окороков Віктор Брониславович

2. Viktor B. Okorokov

Кваліфікація: д.філос.н., професор, 09.00.05

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-8606-677X

Додаткова інформація: https://scholar.google.com.ua/citations?hl=ru&user=wiA5luwAAAAJ;; Web of Science Researcher ID; https://www.webofscience.com/wos/author/record/673122;

Повне найменування юридичної особи: Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара

Код за ЄДРПОУ: 02066747

Місцезнаходження: проспект Гагаріна, буд. 72, Дніпро, Дніпровський р-н., 49045, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Шабанова Юлія Олександрівна

2. Julia O. Shabanova

Кваліфікація: д.філос.н., професор, 09.00.05

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-5876-4140

Додаткова інформація: https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=56766007200; https://www.webofscience.com/wos/author/record/379526

Повне найменування юридичної особи: Комунальний заклад вищої освіти "Дніпровська академія музики" Дніпропетровської обласної ради"

Код за ЄДРПОУ: 02214515

Місцезнаходження: вул. Ливарна, 10, Дніпро, Дніпровський р-н., 49044, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Держадміністрація

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Секундант Сергій Григорович

2. Sergey Secundant

Кваліфікація: д.філос.н., професор, 09.00.05

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-6724-4956

Додаткова інформація: https://scholar.google.com.ua/citations?hl=ru&user=FyxWqPIAAAAJ; https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57194522595

Повне найменування юридичної особи: Одеський національний університет імені І. І. Мечникова

Код за ЄДРПОУ: 02071091

Місцезнаходження: вул. Дворянська, буд. 2, Одеса, 65082, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Бродецька Юлія Юріївна

2. Yuliia Y. Brodetska

Кваліфікація: д.філос.н., доц., 09.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-9186-0767

Додаткова інформація: ;https://publons.com/researcher/S-8912-2017/

Повне найменування юридичної особи: Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара

Код за ЄДРПОУ: 02066747

Місцезнаходження: проспект Гагаріна, буд. 72, Дніпро, Дніпровський р-н., 49045, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Данканіч Артем Сергійович
2. Artem S. Dankanich

Кваліфікація: к. філос. н., 09.00.05

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-0824-1936

Додаткова інформація: ;;https://publons.com/researcher/2298705/artem-dankanich/

Повне найменування юридичної особи: Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара

Код за ЄДРПОУ: 02066747

Місцезнаходження: проспект Гагаріна, буд. 72, Дніпро, Дніпровський р-н., 49045, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради	Шевцов Сергій Вікторович
Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні	Шевцов Сергій Вікторович
Відповідальний за підготовку облікових документів	Вершина Вікторія Анатоліївна
Реєстратор	УкрІНТЕІ
Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності	Юрченко Тетяна Анатоліївна